

v r. 1931 pak 26% zemí, které měly vstoupiti do federace. Na tomto úseku by plán znamenal pro nás mocnou vzpruhu. S návrhem vystoupila Francie ústy svého min. předsedy Tardieua. Federace měla se týkati Malé Dohody, Rakouska a Maďarska. Nemělo jíti o celní unii v pravém slova smyslu, federace měla se uskutečnit na základě preferencí. — O návrhu, který získal zásadní podporu Anglie, měli se vysloviti zástupci Francie, Anglie, Německa a Italie na konferenci konané 6.—8. dubna t. r. v Londýně. Vzhledem k uvedenému předchozímu souhlasu Anglie panoval s počátku značný optimismus ohledně výsledku porad. Ukázalo se však, že neprávem. Německo podporováno Itálií se postavilo proti francouzské koncepci, namítajíc zejména: neprávem se zapomíná na Bulharsko, neprávem se též vylučují Německo i Italie. Tyto země jsou v tak úzkém kontaktu s podunajskými státy, že nelze je od nich jakkoliv diferencovati. Obchodní styk Německa s kteroukoliv podunajskou zemí jest větší, než styk této země s kteroukoliv jinou podunajskou zemí. Vývoz Německa i Italie by byl citelně poškozen ve prospěch Československa. Navrhuje se podstatně širší plán jako jedině možný. Tím ovšem plán zatím padl — a padl jistě na delší dobu, uvážíme-li, že právě otázka přibrání některé velmoci do federace narážela na houževnatý odpor většiny účastníků plánu. I známý maďarský propagátor myšlenky středoevropského hospodářského souručenství, prof. E. Hantos, stavěl se vždy proti přibrání velmoci, ježto pak hospodářský plán narazí na těžko překonatelné obtíže politické. — Nelze se ubrániti dojmu že kritický pozorovatel přes počáteční optimismus mohl právem považovati londýnskou konferenci předem za odsouzenou k neúspěchu. Jednak byla takřka bez přípravy, což ostře vytýká zvláště anglický odborný tisk, a jednak Německo nejen se cítilo skutečně hospodářsky ohroženo, ale hlavně jeho vláda šotva si mohla (zejména těsně před presidentskými volbami) dát ujíti příležitost k odvetě Francii za loňský pád celní unie. — Politika zase jednou byla silnější hospodářské rozvahy, neboť situace ve střední Evropě vyžaduje, aby bez odkladu se stal velkorysejší pokus o nápravu. Londýnského neúspěchu jest proto litovati.

Dr. M. Hejdušek.

Z celého světa právníckého a hospodářského. Anglie: V Londýně byl zahájen dne 1. IV. t. r. mezinárodní sjezd pro svobodný obchod. — Austrálie: Ministerský předseda N. Již. Walesu dal zavřítí všechny finanční úřady, státní pokladny, úřednictvo poslat na dovolenou, listiny dal uložit do bezpečnostních schránek, jejichž klíče nosí u sebe; jest to ochranné opatření proti rozhodnutí nejvyššího svazového soudu, kterým byly zabaveny daňové příjmy tohoto státu. — Belgie: V Bruselu se konala Atlantická konference, jejímiž členy byli zástupci transatlantických dopravních společností. — Brazílie: Zvláštní vládní komise objevila v rozpočtech 18 spolkových států schodky. — Bulharsko: Sofijský zásobovací úřad snížil cenu chleba. — Chile: Sněmovna přijala zákon, kterým se upouští od zlaté parity. — Japonsko: Vláda vypracovala zákon, kterým se podrobí veškeré dovážené zboží 50proc. celní přírážce. — Jugoslaviie: Projednává se zákon o snížení dluhů zemědělců a stanovení nejvyšší sazby pro

úrokovou míru. — **M a ě a r s k o:** Připravuje se zákon, kterým se snižují platy státních zaměstnanců o 3%; zároveň se snižují diety poslancům. — Ruší se prebytné státní podniky. — Připravuje se zvýšení daně z majetku a z obchodních společností. — V květnu se má konati v Budapešti středoevropská měnová konference pod předsednictvím prof. Hantose. — **N ě m e c k o:** Ministerstvo vnitřa zamítlo návrh badenské vlády, aby byla snížena dovolená státním úředníkům. — Po svazech anglických, holandských a švýcarských byl zřízen nyní v Berlíně středoevropský ochranný svaz Kreugerových věřitelů. — Pruský sněm změnil ustanovení jednacího řádu o volbě ministerského předsedy. — Diskontní sazba říšské banky byla snížena na 5½%. — Náhlý soudce u policejního ředitelství v Berlíně vynesl ve volebních dnech až 50 rozsudků; jednalo se zejména o poškozování cizího majetku — pomalování zdí volebními hesly atd. — Čtyřfenikové mince byly dány do oběhu. — U zemského soudu v Berlíně podal Baťa žalobu proti ruskému spisovateli Ilju Ehrenburgovi. — **P o l s k o:** Ve Varšavě byl zřízen zvláštní oddíl vzhledné policie. — Vláda vydala dekret o kontrole těžby a obchodu s uhlím. — **R a k o u s k o:** Současně s Německem připravuje se reforma vyrovnávacího řádu; nejmenší vyrovnávací kvota má býti 40%. — V Inšpruku koná se zasedání Mezinárodní obchodní komory. — Připravuje se zrušení fideikomisů. — Po německém vzoru mají býti u některých deliktů nahrazeny poroty velkými kmetskými soudy, které by se skládaly z 6 odborných soudců a 3 kmetů. — **R u m u n s k o:** V Bukurešti se konala konference jihoslovanských, rumunských a bulharských zemědělských delegátů. — **Ř e c k o:** Vláda připravuje tabákový státní monopol. — Vláda zastavila transferové platy pro cizí a mezinárodní dluhy. — **Š v ý c a r s k o:** Banka pro mezinárodní pozemkový úvěr předložila první uzávěrku; vykazuje zisk něco přes 200 tisíc frs. — **T u r e c k o:** Připravuje se zřízení různých hospodářských státních syndikátů (pšeničných, bankovních, loďařských). — **U S A:** V březnu se zhroutilo 40 bank. — Dne 2. IV. slavil prezident columbijské university a nadace Carnegieho prof. dr. Nich. Murray Butler své 70. narozeniny. KČ.

Finanční krise a co s ní souvisí. Světová krise, která zhoršuje obytné podmínky a nutí jednotlivé státy, aby se bránily dovozu, jakož i všeobecný pokles důvěry, který naprosto zastavil tvoření úvěrů dlouhodobých a v úvěrech krátkodobých vedl k všeobecné likvidaci, způsobil na světovém trhu peněžním nedostatek, který dosti kontrastuje s nedávným ještě nadbytkem peněz, dá se však vysvětliti tím, že při volném pohybu peněz na světovém trhu jich bylo daleko méně zapotřebí, než když tento pohyb jednak se různými omezeními velmi zpomalil, jednak ještě omezován kvantitně i místně na stále užší celky nebo skoro dokonce vylučován, a kdy ještě psychologické momenty působí k tomu, že hotové prostředky jsou peněžnímu trhu odnímány a theusarovány. Tak na př. našemu peněžnímu trhu bylo likvidací krátkodobých úvěrů zahraničních odňato asi 2 miliardy, a mimo to platebními a měnovými nesnázemi států, do kterých vyvážíme, staly se illikvidními další dvě miliardy. Již sama tato okolnost, že tyto částky byly zdejšímu peněžnímu trhu odňaty, způsobila samozřejmě značné napětí na peněžním trhu. Vedle toho uplatnila se však jako další rušivý moment naprostá zdrželivost v poskytování úvěrů vzhledem k tomu, že pravděpodobnost, že tyto úvěry by byly včas nebo dokonce i v dohledné době splaceny, stává se den ode dne ilusornější a tato zdrželivost a nedůvěra hrozivě proniká i do širokých vrstev vkladatelských. Děly se sice se strany vládní pokusy této nedůvěře čeliti, avšak pokusy tyto byly často tak neobratné, že tuto nedůvěru ještě živily.

Za těchto okolností, i když v některém státě dokonce oběh platidel stoupá, jeví se ve skutečnosti nedostatek peněz a tento nedostatek vyvolává dokonce dojem deflační, a také tendenci, posuzovati tyto zjevy jako deflační a léčiti je podle toho. Finanční krise je tak citelná, že se uvažuje ve všech postižených státech úsilovně o tom, jak tento nedostatek odstraniti. Cesty jsou dvojí, podle toho, v čem se vidí příčina tohoto nedostatku. První cesta hledá východisko v rozšíření